

Samen sterk
De rol van de
mantelzorgger

Inhoud

Gewoon: samen leuke dingen doen en naar elkaar omkijken: “Het begon met appeltaart”	4
Wie is de cliënt? Dat moet elke betrokkene weten	8
“Pa krijgt de hele familie op visite”	10
Theatervoorstelling ‘Op Rouwtoer’	14
De wisselende rollen van de mantelzorger	15
Cliëntenvertrouwenspersoon Wet zorg en dwang bij Archipel	19

Voorwoord

Ik heb best goede herinneringen aan mijn jeugd. Vaak denk ik terug aan het volgende. Toen ik ongeveer tien jaar was, was mijn grootmoeder vaak ziek. We woonden in hetzelfde dorp en regelmatig ging ik bij opa en oma op bezoek. Ik herinner me nog dat piepkleine kamertje, mijn grootmoeder in bed, de geur van eau de cologne (merk 4711) en koffie met eierkoek. Gewoon wat gezelligheid, een beetje babbelen en echte aandacht.

Op een gegeven moment kreeg ik een cadeau van mijn opa: een erfstuk, een zilveren doos, die hij had gekregen van zijn vader, en zijn vader weer van diens vader. Grootvader gaf mij de doos met een verhaal, omdat ik zo goed voor oma zorgde. Ik was verbaasd ... goed voor mijn oma zorgen? Wat was daar zo bijzonder aan? Ik deed gewoon wat ik voor haar kon betekenen. Maar het was wél bijzonder dat hij dit juist aan mij gaf, want er waren meer gegadigden. Een blijk van waardering en erkenning.

Het doosje, een zilveren tabaksdoos uit de 19e eeuw, bewaar ik als pronkstuk op een mooie plek. En nu, na deze jaren bij Archipel in de ouderenzorg, heeft dat moment van toen nog meer waarde gekregen. Ik denk er vaak aan terug en vertel het ook aan nieuwe collega's. Want het was voor mij waardevol dat grootvader dit talent herkende en waardeerde.

“Niets beter dan de mantelzorger?!”

Nu denk ik: het was niet bijzonder wát ik deed, maar dát ik het deed. En het blijkt maar weer: iedereen kan zorgen. Als er een beroep op je wordt gedaan door familie of vrienden, dan doe je dat. Zorgen zit van nature in ieder mens.

Die zorg met aandacht vind je ook terug in dit magazine, speciaal voor mantelzorgers: de onvolprezen inzet van mantelzorgers.

Want wie kan er beter zorgen dan de mantelzorger? ■

Eppie Fokkema
Bestuurder Archipel

Eppie Fokkema

Gewoon samen leuke dingen doen en naar elkaar omkijken:

“Het begon met appeltaart”

Achter Gagelbosch, in een gezellige Gestelse straat, hebben enkele alleenstaande buurvrouwen een clubje dat samen leuke dingen doet én elkaar helpt als het nodig is.

Buurvrouwen Jo Vos (90) en Annemie Donkers (69) wonen al vele jaren bij elkaar in de straat. Jo is sinds bijna vijf jaar weduwe en woont nog steeds zelfstandig thuis. Ze wijst Annemie aan: “Dat clubje is door jou ontstaan! We gingen al ’s avonds samen wandelen na het eten. Verderop in de straat woont Wies en naast mij Gaby, ook vrouwen alleen. Annemie opperde een jaar of twee geleden: ‘zullen we af en toe eens samen theedrinken?’. Dat doen we elke zes weken; niet te vaak, dan hebben we genoeg te vertellen en we hebben het allemaal druk, op onze manier.”

Gezellig

Annemie knikt: “We werden in dezelfde periode beiden weduwe. Dan komt er ineens heel veel tijd vrij. Jo hoefde niet meer voor haar man te zorgen, ik niet meer voor mijn man en ouders, die ook net waren overleden. Ik was met vervroegd pensioen gegaan, om thuis te kunnen zorgen. Eerst moest natuurlijk alles z’n beslag krijgen en in rustiger vaarwater komen. Daarna hadden we veel tijd. Jo en ik zijn nog ergens

‘vogeltjesfamilie’ (verre familielijnen - red.) en gingen we samen met mijn hondje Binkie lopen.” Annemie’s idee sloeg aan: “Het begon met appeltaart! Ik vroeg ook de moeder erbij van mijn burens, een jong stel. Ze woont in de buurt en is regelmatig hiernaast. We maakten soms een praatje in de voortuin en ik vroeg of ze een keertje koffie wilde komen drinken. Ik dacht ook; ‘verhip, er wonen meer vrouwen alleen in de straat; zal ik die ook vragen?’ Dat deed ik: ‘Ik zorg voor de appeltaart, dan komen jullie op de koffie’. Het was heel gezellig. Buurvrouw Wies zei: ‘Dat gaan we vaker doen, maar wel rouleren’. Yes! Dat was precies mijn bedoeling. En zo is het gekomen. We doen nu leuke dingen samen en kijken naar elkaar om.”

Verbinding

De moeder van de burens kan niet altijd aanhaken vanwege gezondheidsproblemen, vertelt Annemie: “Heel jammer, maar dat respecteren we. We proberen wel de verbinding in stand te houden via de groepsapp.” Die hebben ze dus ook? “Natuurlijk, wij zijn vrouwen”, ▶

“Komen jullie op de koffie?”

schaterlacht Annemie. Serius weer: “Jo is geen kluzenaar. Ik bel haar wel eens: ‘Zullen we samen naar Enschede gaan, naar de Omroep Max-ledendag? Of naar de dierentuin?’ Dat wil ze meteen. Dan halen we broodjes voor onderweg.” Jo: “We zijn met z’n vieren naar de Kasteeltuinen in Arcen geweest. En naar de bioscoop.

Na de film hebben we gegeten bij de Italiaan en gingen we weer met de bus naar huis. En lichtfestival GLOW deden we samen. Zaten we midden op straat aan de glühwein. Ook eten we soms een hapje in de Gasterij van Gagelbosch, bij Summa College of De Rooi Pannen.”

“Een leuk uitje hoeft niet duur te zijn. Als het maar leuk, makkelijk en relaxed is”

Annemie zorgt ervoor dat de uitjes niet té spannend zijn, want Jo raakt wat slecht ter been: “Dus geen lange afstanden. Gelukkig hebben we een bushalte vlakbij, bij Gagelbosch. En soms rijd ik. Een leuk uitje hoeft niet duur te zijn. Als het maar

leuk, makkelijk en relaxed is.” Ze is blij met het clubje: “We houden elkaar in de gaten, weten wie wanneer op vakantie is. Tot nu toe hebben we nog niet voor elkaar hoeven zorgen, wel af en toe eens een helpende hand bieden.” Jo: “Dan zat ik met een jamptje dat niet open wilde, terwijl ik daar juist zo’n zin in had. De buurman heeft me een keer geholpen met de luifel die naar beneden kwam omdat de optrekband kapot was.”

Annemie bekommert zich sowieso om de samenleving in de straat: “Een praatje maken op straat of in de voortuin is makkelijk, maar je komt niet verder dan de voordeur. Dat mis ik in de straat. Het contact is wat oppervlakkig. Laatst hebben Sanne van WIjeindhoven en ik een buurtpicknick georganiseerd. We hadden een mooie flyer laten maken en die heb ik overal persoonlijk afgegeven. Helaas troffen we het niet want het was snertweer. Er kwamen maar een paar mensen, zo jammer.”

Wijs&grijs

Komen ze ook wel eens op het Ontmoet & Groetpleyn in Zuiderpark? Jo: “We zijn er een keertje geweest, maar toen waren we net te laat voor de koffie. En de jaarmarkt is leuk.” Annemie: “We gingen kijken omdat buurvrouw Wies er actief is. De tafel zat helemaal vol! Wel allemaal wijs&grijs, geen jongeren. Die werken natuurlijk overdag. Gagelbosch heeft ook de intentie om ons te betrekken. Maar nadat ik een enquête invulde over wat ik er zou willen doen, hoorde ik helaas niets meer. Jo en ik drinken in de Gasterij wel eens samen een kop koffie – of een wijntje – en maken een praatje met andere gasten. Wat verbindt er beter dan dat?” ■

Wie is de cliënt?

Dat moeten alle zorgverleners weten voor persoonsgerichte zorg en ondersteuning

Het is belangrijk dat iedereen rondom de cliënt hem of haar goed kent. De warme overdracht van persoonlijke informatie ondersteunt de kwaliteit van leven van cliënten en hun omgeving.

Mantelzorgers kennen hun naaste natuurlijk heel goed; hun levensverhaal, zorg, hobby's en daginvulling. Die informatie en kennis zijn bijzonder waardevol voor de mensen die zorg en steun geven. Warm overdragen is een grote hulp om de zorg en ondersteuning nog passender te maken en beter te laten aansluiten bij de persoonlijkheid en behoeften van elke cliënt. Dat vertellen Ellen Dekkers (coördinator zorgtrajectbegeleiding en zorgtrajectbegeleider Woensel), Ghislaine Huyben (coördinator Vertrouwd Thuis-teams en wijkverpleegkundige Team Centraal bij Archipel Thuis) en Georgette van Hooff (zorgtrajectbegeleider Son & Breugel en Nuenen).

Wat is nodig?

Ellen, Ghislaine en Georgette volgen cliënten tijdens hun gehele ziekteproces. Ellen: "We proberen al zo vroeg mogelijk in dit proces aanwezig te zijn. In het begin, thuis, kunnen we al meteen helpen met voorlichting en het verstevigen van het netwerk rond de cliënt." Ghislaine: "Achter de voordeur willen we ook sneller kunnen handelen als er risico's zijn, zodat mensen langer veilig thuis kunnen blijven." Georgette: "Voor mantelzorgers

hebben we ook aandacht en ondersteuning want als zij het niet meer aankunnen, stort het netwerk rond cliënten in."

Sleutel

Hoe werkt dat precies; warme overdracht als sleutel voor kwaliteit van leven?

Ghislaine: "Het gedachtegoed Positieve gezondheid leert ons dat het juist gaat om wat iemand belangrijk vindt en waar iemand gelukkig van wordt, zijn of haar focus, normen en waarden." Ellen en Georgette vullen aan: "Maar ook hoe ze benaderd willen worden. Dat geldt zeker voor het groeiende aantal cliënten uit verschillende culturen en met andere achtergronden."

Ghislaine: "Warme overdracht betekent korte lijntjes nodig hebben. Het gaat om informatie die voor de cliënt zó belangrijk is dat die bij alle betrokkenen terecht moet komen. We moeten elkaar weten te vinden, ook binnen huishoudelijke ondersteuning, begeleiding, Doe&Deel, wijkverpleging, zorgtrajectbegeleiding en behandeling. Warm overdragen gebeurt dus niet alleen bij opname, maar ook tussen alle zorgverleners in de thuissituatie."

Ellen knikt: "Vroeger keken we vooral met

een medische, verpleegkundige blik naar informatie delen. Nu proberen we in zorg en welzijn winst te maken door het sociale netwerk te verstevigen, door elkaar en de cliënt te kennen. Dat vraagt om anders samenwerken."

Levensverhaal

Ellen: "Steeds komt er meer of andere hulp, ondersteuning en zorg bij; juist dan is informatie delen van groot belang. Anders moeten cliënten en hun mantelzorgers weer hun verhaal vertellen. Alle kennis en informatie bij de ene partij gaat niet automatisch naar de volgende ondersteuner. Dat kost energie maar er gaat ook veel informatie verloren. Je wilt juist focussen op wat voor deze cliënt belangrijk en passend is. Dat wil je niet bij elke extra ondersteuning opnieuw moeten uitzoeken en navragen."

Georgette: "Binnen Archipel hebben we afgesproken dat we al bij de indicatie-aanvraag belangrijke gegevens van cliënten verzamelen. Die informatie moet bij alle betrokkenen terechtkomen, ook als de indicatie van WMO (gemeente) naar Wlz (Wet langdurige zorg) gaat, wat vaak gebeurt bij cliënten met dementie. Dan is het bijvoorbeeld handig om met een thuiszorgorganisatie te werken die beide soorten zorg biedt, zoals Archipel Thuis, om niet te hoeven switchen." De link tussen dagbesteding en zorg is eveneens belangrijk,

"Wij richten onze organisatie zodanig in dat we bij een verandering in de reis die iemand doormaakt, een warme overdracht kunnen bieden"

vervolgt Georgette: "Bij Doe&Deel zien de collega's de cliënt anders dan ik bij mijn huisbezoeken. Het gaat erom die informatie te delen."

Ghislaine herkent dat uit de praktijk: "Bijvoorbeeld wanneer een cliënt van wijkzorg naar het Vertrouwd Thuis-team (met Volledig Pakket Thuis) gaat. Dan draag je ondersteuning en belangrijke informatie echt warm over. Dat doen we thuis met de cliënten en hun naasten erbij. Zo blijft het transparant en horen zij wat er wordt verteld, zodat het kan worden aangevuld. Zeker bij mensen met dementie is de mantelzorger dan belangrijk. Sommige mantelzorgers vinden het fijn om erbij te zijn, anderen verzuchten dat ze het al zo druk hebben."

De essentie daarbij is: blijven communiceren. Ellen: "Met communicatie breng je een goed gesprek op gang, geef je diepgang. Mensen voelen zich gezien en gehoord." Ghislaine: "Juist mantelzorgers. Zij krijgen de ruimte om te vertellen waar zij zich zorgen over maken en hoe zij alles ervaren. Dat hoor ik vaak van hen terug." Ellen: "Warm overdragen ondersteunt juist de mantelzorger om het te blijven volhouden. En zij kunnen delen wat voor hen belangrijk is om te blijven doen, samen met hun naaste." ■

“Pa krijgt de hele familie op visite”

Niet alleen dochters Wilma Doomen-Schellen, Angelique Jansen-Schellen en Toiny Henraat-Schellen zijn vaak bij hun vader Willy Schellen in Fleuriade, maar ook de (achter-)kleinkinderen. Sterker nog, er is elke maand een familiedag!

Willy verhuisde half december 2024 van Gagelbosch naar afdeling Dahlia in Fleuriade, vertelt Wilma: “In het appartement woonde hij met onze moeder. Toen zij overleed, ging dat niet meer; alleen en met dementie. Hier krijgt pa meer zorg en aandacht. We kwamen met z’n drieën al vaak op Gagelbosch, nu hier ook. Er is zes dagen per week iemand van de familie hier.”

Angelique: “Ook als we pa ophalen, zoals voor de bruiloft van zijn enige kleindochter, dan regelen we dat onderling. Elke dinsdag zijn we hier met z’n drieën, ook voor de gezelligheid; koffiedrinken, koekje erbij. Zo onderhouden we samen het contact en weten we wat er allemaal speelt.” Wilma: “In het weekend komt er maar op één dag iemand. We hebben natuurlijk ook onze gezinnen, hobby’s en sporten. De kleinkinderen gaan gewoon mee. Ik paste lang op maandag op mijn kleindochter, dus pa’s achterkleinkind, en nam haar mee naar Fleuriade; pa én zij vonden het leuk. Al zag je haar amper want ze sjouwde de hele afdeling over. Iedereen genoot ervan.”

De hele familie

Zelfs de traditionele maandelijkse familiedag kan op Fleuriade doorgaan: “Pa is de oudste van de familie. Elke eerste zondag van de maand komen alle acht (schoon-)zussen en -broers bij elkaar. Dat doen ze al sinds het overlijden van hun vader en moeder. Sinds kort is dat hier. Dat hebben we fijn kunnen regelen; in het weekend is een van de zaaltjes leeg. ▶

We mogen koffiezetten en de tantes zorgen om de beurt voor toastjes en kaasjes, ik voor fris en een wijntje. Pa is zo'n beetje de enige hier die de hele familie op visite krijgt," vertelt Angelique.

Gemoedsrust

De drie zussen wonen niet ver weg, dus het wekelijks bezoek is geen opgave. Alleen de vakantieperiode is lastiger, vertelt Wilma: "We gaan niet samen op vakantie maar wel in dezelfde periode." Angelique: "Onze oudste zus komt dan om de dag en de vijf kleinkinderen zijn ook in de buurt. Als er iets is, is er dus altijd familie dichtbij. Maar we zijn het liefst zelf hier; allebei controlefreaks. Ik doe altijd pa's nagels. En zijn bed was nog niet opgemaakt – personeelstekort – dus dat heb ik even gedaan. De was doe ik ook zelf. Maar als Wilma en ik er niet zijn, lopen de medewerkers wat vaker binnen. Daar hoeven we ons geen zorgen over te maken."

Wilma: "Ik heb nu meer gemoedsrust dan vorig jaar. Toen heb ik echt een kalender erbij gepakt en opgeschreven wie welke dag zou komen tijdens onze vakanties. Ons mam was toen net overleden en ik kon het niet over mijn hart verkrijgen dat er een dag niemand bij pa was. Nu pa in Fleuriade is, vind ik het een stuk fijner. Ik ben ook de eerste contactpersoon. Pap belde mij elke dag nog altijd voor van alles en ik nam ook altijd op. Dat was ook een vereiste; een eigen telefoon op zijn kamer. Ik heb geen rust als pa mij niet kan bereiken. Nu belt hij minder vaak: 'de bananen zijn op' of 'hoe ging het midgetgolfen?'"

Want Wilma – en andere familieleden – sloegen aan het midgetgolfen. Pap zelf: "Die tic hebben ze van mij gehad". Wilma: "Dat klopt. Onze ouders hebben 58 jaar op camping De Zwarte Bergen gestaan.

Daar organiseerde hij de kinderspelen en richtte hij de midgetgolfvereniging op. Nu ben ik lid van de vereniging in Beuningen en speel ik competitie in Geldrop. Dat actief bezig zijn voor anderen hebben de kleinkinderen ook overgenomen. Dat hebben ze van opa geleerd." Angelique: "Ik speelde elke dinsdagavond competitie met ons pap, door heel Brabant. Maar na de pubertijd ging ik toch liever andere dingen doen."

Betrokken

De zussen zijn ook betrokken bij het dagelijks wel en wee op Dahlia. Angelique: "Pa heeft een aangepaste en elektrisch ondersteunende rolstoel, de limousine. We gaan regelmatig met hem naar buiten, even een frisse neus halen, bijvoorbeeld bij het kanaal." Wilma: "Sowieso gaat er iemand van hier elke week even met hem wandelen. Dat lag alleen even stil door

een besmettelijke uitbraak en de warmte. En ze komen hier echt mensen te kort." Angelique: "We willen natuurlijk de beste zorg en die leveren ze hier ook. De medewerkers zijn echt super en keilief. Het personeelstekort is wel zorgelijk, maar dat is meer een opmerking naar het bestuur. Ik ben bang dat goed personeel vertrekt omdat ze de druk niet meer aankunnen." ■

"Elke dinsdag zijn we hier met z'n drieën, ook voor de gezelligheid"

Wereld Alzheimer Dag

Theatervoorstelling 'Op Rouwtoer'

Bibliotheek en Parktheater Eindhoven
staan op zondag 21 september stil bij
Wereld Alzheimerdag, met een
bijzondere theatervoorstelling.

Net als afgelopen jaar, dankzij de vele enthousiaste reacties van publiek en Alzheimer Café Eindhoven, krijgt deze dag speciale aandacht in Parktheater, in samenwerking met Bibliotheek Eindhoven.

In de voorstelling 'Op Rouwtoer' komen rouw en dementie samen maar dan zonder zwart randje. Socioloog Ameline Ansu en theatermaker Wendy Hoogendijk nemen u mee met theater, muziek en persoonlijke verhalen, met alle ruimte voor humor, pijn, ongemak en troost.

Een kaartje voor 'Op Rouwtoer' kost 12,50 euro
en is te bestellen bij (de kassa van) Parktheater Eindhoven.

EINDHOVEN
PARK
THEATER

MEER
DAN
JIJ...

Datum:
zondag 21 september 2025,
14:00 uur

De wisselende rollen van de mantelzorger

Als mantelzorger hebt u verschillende rollen, die ook nog eens mettertijd veranderen. U hebt een persoonlijke relatie met uw echtgenoot, kind, familielid, vriend, al voordat - gaandeweg of plotseling - de ziekte of beperking toeslaat. Vaak begint de ondersteuning die u biedt met zaken als de financiën, gezelschap en begeleiding in het huishouden. Worden de gaten in het functioneren wat groter, dan wordt de mantelzorg die u wilt of moet bieden ook intensiever, al dan niet in combinatie met thuiszorg en dagbesteding.

Uw dierbare woont nog steeds thuis en dat kan omdat u in de dagelijkse praktijk veel zorgtaken op u neemt. Pas als thuis wonen met hulpverleners helemaal niet meer gaat of onveilig wordt, kan het verpleeghuis ter sprake komen; dan krijgt u te maken met de wachtlijst daarvoor. In al die verschillende fasen krijgt u te maken met de vele diverse aspecten van mantelzorgen, negatieve en positieve kanten. Het kan een dankbare taak zijn die mensen dicht bij elkaar brengt, maar ook zwaar en confronterend. Je ziet je dierbare veranderen, zelfstandigheid inleveren, afhankelijker worden. Hierdoor kunnen de onderlinge band, maar ook de verschillende rollen veranderen. Die verschuivingen in rollen én de intensiteit van de zorg kunnen emotionele impact hebben en een zware last zijn. En dan kunt u - hoe lastig toegeven dat ook is - zélf hulpvrager worden als u merkt dat u het emotioneel moeilijk hebt of overbelast raakt ... U bent en blijft de zeer belangrijke persoon

in het leven van een zieke dierbare. U bent degene die zijn of haar wensen en behoeften als geen ander kent, dus uw rol als mantelzorger blijft cruciaal. Dat kan alleen als u ook goed voor uzelf blijft zorgen en leert omgaan met de benodigde aanpassingen. Met o zo belangrijke zelfzorg verhoogt u uw eigen draagkracht. Wanneer uw naaste - eindelijk - naar het verpleeghuis kan, kan uw rol als mantelzorger weer veranderen. Die keuze is aan u; u bepaalt zelf uw rol als mantelzorger.

De zeer belangrijke persoon

Maar u bent en blijft de zeer belangrijke persoon in het leven van een zieke dierbare en u bent dus veel meer dan degene die 'op bezoek komt'. Uw rol als mantelzorger blijft ook nu cruciaal. Wat deed u in de thuissituatie? En wat wilt u graag (blijven) doen voor uw naaste die bij ons woont? Misschien vinden jullie beiden het prettig om bepaalde gewoontes of activiteiten in stand te houden. ▶

U hoeft namelijk niet alles aan de medewerkers over te dragen. Dat kan en mag natuurlijk wel, zeker als u behoefte hebt om even op adem te komen. Dan kunt u activiteiten of ondersteuning op een later tijdstip weer oppakken. Ook in de zorg verandert uw aandeel. U krijgt te maken met het verplegende en behandelende team dat de primaire zorg doet. U stelt samen met uw naaste en de arts en de contactverzorgende het Zorgleefplan op. Het kan zo zijn dat u in het begin een beperkte(re) rol van begeleider en ondersteuner hebt, en deze zich ontwikkelt tot een rol waarbij u alle belangrijke beslissingen namens uw naaste neemt. Wellicht wilt u blijven helpen bij de verzorging of uw dierbare wekelijks begeleiden naar een activiteit. Misschien krijgt u interacties en discussies met het personeel als de zorg niet strookt met wat u gewend was of altijd deed. Blijf vooral goed communiceren met en ventileren bij naasten of het verplegende team.

De nieuwe situatie

Op een dag is het zover: u zorgt voor vertrouwde spullen in de nieuwe woonruimte en begeleidt uw familielid naar de nieuwe woonsituatie. Soms is er van tevoren al een intakegesprek op locatie geweest en zijn de praktische zaken doorgenomen, bijvoorbeeld over wat de code is om de deur te openen om op de gesloten afdeling te komen of hoe u een tag krijgt om zonder code naar binnen te kunnen. Het moment van afscheid wordt door familie vaak als heel moeilijk ervaren. Misschien is uw naaste verdrietig of zelfs boos. Maar ook zonder dat is het vertrek vaak een moeilijk moment. Vraag voor de verhuizing gerust de zorgtrajectbegeleider of contactverzorgende om advies en ondersteuning rond de verhuizing of het moment van vertrek.

De eerste periode

Zodra uw familielid is verhuisd, start een wensperiode van zes weken, zowel voor de

cliënt als de mantelzorgers. In die periode observeren het team van dagelijkse medewerkers, arts en psycholoog hoe het gaat, welke activiteiten uw familielid interesseren, met welke medebewoners aansluiting is. In deze periode hebt u een gesprek met de arts om informatie te ontvangen en afspraken over eventuele behandelingen te maken. Na afloop van deze periode vindt er een Multi Disciplinair Overleg van alle betrokkenen plaats. Ook wordt de eerste contactpersoon uitgenodigd voor dit overleg. Het Zorgleefplan wordt opgesteld. Dit plan wordt na een half jaar geëvalueerd en zo nodig bijgesteld. Het Multi Disciplinair Overleg vindt minimaal één keer per jaar plaats. Indien gewenst of nodig wordt dit vaker georganiseerd. Heeft u tussen de Multi Disciplinaire Overleggen door opmerkingen of wensen, dan kunt u deze altijd stellen aan uw contactverzorgende.

Contact houden

- Contactverzorgende

Elke bewoner en familie heeft vanaf het eerste moment een contactverzorgende. Die is voor u en uw naaste het eerste aanspreekpunt. De contactverzorgende coördineert alle activiteiten rondom het wonen, welzijn en de zorg, die zijn vastgelegd in het Zorgleefplan en informeert de andere medewerkers hierover. Bij de contactverzorgende kunt u in eerste instantie uw vragen neerleggen en uw wensen of behoeften bespreken. Of het nu gaat over de inrichting van de woonruimte, de verzorging van de cliënt of uw wens in gesprek te gaan met de arts. U kunt bij de contactverzorgende aangeven op welke wijze en hoe vaak u graag contact houdt met de medewerkers. Wanneer wilt u dat er met u contact wordt opgenomen? De afspraken worden vastgelegd in het Zorgleefplan zodat iedereen binnen het team daarvan op de hoogte is. Maak gerust

een afspraak met uw contactverzorgende wanneer u vermoedt wat meer tijd en rust voor een gesprek nodig te hebben.

- Behandelars

Hebt u vragen over de behandelingen van uw verhuisde familielid, dan kan de contactverzorgende voor u een afspraak regelen met bijvoorbeeld de fysiotherapeut of de specialist ouderengeneeskunde.

- Geestelijk verzorger

Aan elke locatie is een geestelijk verzorger verbonden. Behalve de cliënt zelf kunt ook u terecht bij hem of haar voor een luisterend oor en ondersteuning. U kunt via de contactverzorgende een eerste afspraak regelen.

- Elektronisch Cliënten Dossier

Alle informatie die van belang is voor het verzorgen en begeleiden van uw familielid staat in het Elektronisch Cliënten Dossier (ECD). Dit dossier kunt u via het Cliënten Portaal op de website zelf inzien.

Wie is wie?

Behalve de contactverzorgende komt u de volgende medewerkers in het dagelijkse zorgen en begeleiden van uw naaste tegen:

- Verzorgenden/verpleegkundigen - verantwoordelijk voor de dagelijkse persoonlijke verzorging van de bewoners.
- Woonondersteuners - werken op de huiskamer, zorgen voor sfeer en verzorgen het eten en drinken.
- Woonbegeleider - werkt hoofdzakelijk op de huiskamer en organiseert en coördineert daarnaast de huiskameractiviteiten en jaarlijks terugkerende festiviteiten die aansluiten bij de cliënten. Bij de woonbegeleider kunt u terecht met ideeën in die richting.
- Medewerkers Doe & Deel (dagbesteding)

“Kom gerust eens helpen”

organiseren en begeleiden specifieke activiteiten binnen of buiten de locatie.

- Coach Doe & Deel: met deze coach stelt u samen met uw naaste passende dagbesteding samen.
- Vrijwilligers - deze zijn actief in de huiskamer, bij activiteiten of geven extra aandacht aan individuele bewoners.

Cliëntenraad

Archipel heeft naast de centrale cliëntenraad, die breed meekijkt en -denkt over wetten en regels, gebouwen en opleidingen, ook op iedere locatie een eigen cliëntenraad. Deze lokale cliëntenraad bestaat uit cliënten en familieleden of vertegenwoordigers van de cliënt. Ze zitten regelmatig om tafel met de raad van bestuur en kijken steeds over de schouders mee als er beslissingen genomen worden die uiteindelijk ook u aangaan, zoals over eten, dagbesteding, veiligheid, hygiëne of geestelijke verzorging. U kunt hen benaderen via de infobalie/ receptie van uw locatie.

Een nieuwe fase

- Hoe gaat het nu met u?

Hoe is het voor u om:

- de zorg uit handen te geven?
- u schuldig te voelen over de opname?
- verdriet te hebben over de veranderde (partner- of kind)relatie?
- toch te genieten van het leven terwijl uw naaste is opgenomen?
- naast al het zorgen een sociaal netwerk te behouden of op te bouwen?
- een nieuwe draai in het leven te vinden?

- Afscheid nemen

U zit in een fase van afscheid; afscheid van de oude situatie thuis en afscheid van uw naaste zoals die vroeger was. Immers, door bijvoorbeeld dementie verandert uw

familieid en verandert ook de relatie met hem of haar. Gevoelens van verdriet, machteloosheid, verzet en boosheid horen hierbij. Mogelijk vindt u het prettig om hierover te praten met een geestelijk verzorger of psycholoog. Zij zijn er voor de cliënt en ook voor u, als u daar behoefte aan hebt.

- Informatie over dementie

Regelmatig worden er informatiebijeenkomsten over dementie georganiseerd. Voortschrijdende dementie kan immers samengaan met gedragsveranderingen die moeilijk te begrijpen zijn. Ook het contact maken wordt mogelijk steeds moeilijker. Een psycholoog geeft de theoretische achtergrond van dementie en kan - eventueel samen met een dagbestedingscoach - handvaten geven hoe om te gaan met uw eigen familieid of zijn/haar medecliënten.

Wat kan en mag u doen voor uw naaste?

In aanloop naar de verhuizing bent u steeds meer gaan doen in de verzorging en ondersteuning van uw familieid. In de nieuwe situatie kunt u in afstemming met de medewerkers zelf bepalen wat u zelf wilt blijven doen, wat u samen met de medewerkers oppakt en wat u helemaal overdraagt aan hen. Wie weet wilt u na een tijdje ook eens actief zijn op de huiskamer van de woongroep waar uw familieid woont. Of wilt u ondersteunen bij een activiteit die wordt georganiseerd. Vanzelfsprekend doet u dit in afstemming met de medewerkers. Zij weten precies wat passend is voor de individuele cliënten en voor de sfeer en het reilen en zeilen in de huiskamer op dat moment. Dus kom gerust eens helpen rond het eten, samen koken, voorlezen, muziek maken of pannenkoeken bakken of iets anders. Van harte welkom! ■

Cliëntenvertrouwenspersoon Wet zorg en dwang

Graag willen wij ons aan u voorstellen. Wij zijn Linda van Dongen en Petra Albers. Beiden zijn we werkzaam bij Stemgever als cliëntenvertrouwenspersoon onvrijwillige zorg (CVP) en verbonden aan Archipel. Onvrijwillige zorg gaat vaak over zaken die iemand moet, maar niet wil. Of juist wil, maar niet mag. Denk bijvoorbeeld aan cameratoezicht waar iemand het niet mee eens is of het belemmeren van de uitgang naar buiten.

Onvrijwillige zorg inzetten mag niet, tenzij er een ernstig nadeel (risico) is en het écht niet anders kan. De Wet zorg en dwang (Wzd) regelt dat cliënten die te maken krijgen met onvrijwillige zorg, en hun wettelijk vertegenwoordigers recht hebben op ondersteuning van een CVP. Dit geldt voor cliënten bij wie sprake is van:

- Een psychogeriatrische aandoening zoals vasculaire dementie of Alzheimer.
- Niet-aangeboren hersenletsel (NAH), het syndroom van Korsakov en de ziekte van Huntington.
- Gerontopsychiatrische problematiek.
- Een verstandelijke beperking of Autisme Spectrum Stoornis (ASS).

Wat doet de cliëntenvertrouwenspersoon Wzd?

- Luisteren naar de vraag of het gevoel van onvrede.
- Informatie en uitleg geven over rechten.
- Helpen bij het organiseren van gesprekken tussen cliënt en de zorgverlener.
- Samen met cliënt gesprekken voorbereiden.
- Ondersteunen bij het stellen van vragen en verduidelijken van zaken in gesprekken.

- Ondersteunen bij een klachtenprocedure.
- Zo nodig doorverwijzen naar andere functionarissen.

Goed om te weten:

- Wij zijn onafhankelijk en staan naast de cliënt. Wij kunnen een cliënt helpen om vanuit een gelijkwaardige positie met de zorgaanbieder te communiceren.
- Wat een cliënt ons vertelt is vertrouwelijk. Wij zullen dan ook geen gegevens delen met andere partijen of contact opnemen met iemand zonder zijn toestemming. Uitzondering hierop zijn zaken die volgens de wet niet mogen of wanneer de cliënt of anderen gevaar lopen. Wij zullen dan eerst laten weten dat wij de informatie moeten delen en waarom.

De cliënt of vertegenwoordiger kan met ons in contact komen door een van ons te bellen, mailen of een Whatsapp bericht sturen.

- **Petra Albers:** 06 - 42 19 66 95
petraalbers@stemgever.nl
- **Linda van Dongen:** 06 - 42 05 48 84
lindavandongen@stemgever.nl ■

Petra Albers

Linda van Dongen

“Wij zijn onafhankelijk en staan naast de cliënt”

Archipel

Karel de Grotelaan 415
5654 NN Eindhoven

Archipel Servicepunt

T 040 215 8000
servicepunt@archipelzorggroep.nl
www.archipelzorggroep.nl